

Vilka krav och vad innebär kraven?

för de områden som omfattas av Ledningssystem för kvalitet och patientsäkerhet i hälso- och sjukvården, SOSFS 2005:12

Områden:

1. Bemötande av patienter
2. Metoder för diagnostik, vård och behandling
3. Kompetens
4. Samverkan och samarbete
5. Riskhantering
6. Avvikelsehantering
7. Försörjning av tjänster, produkter och teknik
8. Spårbarhet

1. Bemötande av patienter

Ledningssystemet skall säkerställa att det finns rutiner så att

1. patientens värdighet och integritet respekteras
2. patienten och närstående visas omtanke och respekt, oavsett t.ex. ålder, kön, funktionshinder, utbildning, social ställning, etnisk eller religiös tillhörighet eller sexuell läggning
3. patienten och närstående informeras och görs delaktiga, om det inte finns hinder för detta enligt sekretesslagen (1980:100) eller lagen (1998:531) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område.

Vad innebär kraven om bemötande?

- Göra patienten delaktig och informera om möjliga behandlingar och utfall
- Tydliggöra patientens egen roll, ansvar och medverkan i vård och behandling
- Informera patienten om vart hon/han vid klagomål kan vända sig, hur hanteringen av klagomål går till och vad klagomålen har lett till

2. Metoder för diagnostik, vård och behandling

Ledningssystemet skall säkerställa att det finns rutiner för

1. hur nya metoder för diagnostik, vård och behandling skall tas fram, provas ut och introduceras så att patientsäkerheten säkerställs,
2. hur fastställda metoder skall tillämpas, kontinuerligt följas upp och vid behov revideras
3. vilka åtgärder som skall vidtas när tillämpningen av metoderna behöver förändras och inaktuella metoder skall identifieras och avvecklas.

Vad innebär kraven för diagnostik, vård och behandling?

- Dokumenterade rutiner för att styra och utvärdera introduktion, tillämpning och avveckling av metoder för diagnostik, vård och behandling
- Analys av förändrade behov, ny teknologi och resurskrav

3. Kompetens

Ledningssystemet skall säkerställa att det finns

1. rutiner som tillgodoser att personalen har den kompetens som krävs för att utföra arbetsuppgifterna,
2. rutiner som anger personalens ansvar och befogenheter
3. planer för personalens kompetensutveckling utifrån verksamhetens behov.

Vad innebär kraven om kompetens?

- Kontinuerligt utveckla enskilda medarbetares kompetens
- Identifiera medarbetares utvecklingsbehov och ge möjligheter för regelbunden fortbildning och kompetensutveckling
- Introducera **all** ny personal och personal som varit ledig under en längre tid

4. Samverkan och samarbete

Ledningssystemet skall säkerställa att det finns rutiner

1. som klargör ansvaret för samarbetet kring och planeringen av vården av enskilda patienter vad avser t.ex. överföring av information om enskilda patienter
2. för samverkan i vårdprocesserna inom och mellan yrkesgrupper, olika funktioner, enheter, nivåer, verksamheter och ansvarsområden samt olika vårdgivare, om det inte finns hinder för detta enligt sekretesslagen (1980:100) eller lagen (1998:531) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område.

Vad innebär kraven om samverkan och samarbete?

- Styra verksamhetens processer med utgångspunkt från vad som är bäst för patienten
- Rutiner för att tydliggöra ansvar för samarbete och samverkan i gränssnittet mellan olika ansvarsområden
- Kunskap om andras kompetens i vårdkedjan

5. Riskhantering

Ledningssystemet skall säkerställa att det finns rutiner för att

1. identifiera, analysera och bedöma riskerna i verksamheten
2. åtgärda orsakerna till riskerna
3. göra en särskild riskbedömning vid väsentliga förändringar i verksamheten.

Vad innebär kraven om riskhantering?

- Riskanalys inför t.ex. organisationsförändringar och införande av ny teknik eller nya metoder
- Systematisk kartläggning och analys av befintlig verksamhet för att påvisa bakomliggande orsaker till risker
- Åtgärder för att minska eller eliminera risker

6. Avvikelsehantering

Ledningssystemet skall säkerställa att det finns rutiner för att

1. anmäla till myndigheter i enlighet med gällande författningar,
2. identifiera, dokumentera och rapportera negativa händelser och tillbud samt fastställa och åtgärda orsakerna och följa upp vidtagna åtgärders effekt,
3. sammanställa och återföra negativa och positiva erfarenheter från avvikelsehanteringen till verksamhetens personal och andra berörda,
4. använda erfarenheterna från avvikelsehanteringen i det förebyggande riskhanteringsarbetet, och
5. ta till vara förslag och klagomål från patienter, närstående och personal.

Vad innebär kraven om avvikelsehantering?

- Identifiera och åtgärda bakomliggande orsaker för att undvika en upprepning
- Sammanställa och analysera avvikelser och återkoppla till medarbetare
- Ta till vara förslag och klagomål från patienter, närstående och personal i syfte att lära av vårdskador och till bud

7. Försörjning av tjänster, produkter och teknik

Ledningssystemet skall säkerställa att det finns rutiner för

1. inköp av tjänster, produkter, försörjningssystem (t.ex. el, vatten och gasanläggningar) och informationssystem (t.ex. tele och data) från leverantörer som är bedömda och godkända
2. säker användning och hantering av produkter, försörjningssystem och informationssystem.

Vad innebär kraven om försörjning av tjänster, produkter och teknik?

- Klar definition av krav
- Dokumenterade rutiner avseende krav för inköp och ansvarsförhållanden mellan tillverkare och leverantör
- Överenskommelse om kvalitetskrav före beslut om anskaffning, även vid modifiering och uppgradering av redan inköpta produkter eller system
- Lättillgängliga bruksanvisningar på svenska utformade/anpassade till användarens förväntade kunskap och miljö
- Rutiner innehållande kontroll, korrekt installation, utbildning och tekniskt underhåll

8. Spårbarhet

Ledningssystemet skall säkerställa att det finns rutiner för hur alla åtgärder som rör en viss patient skall kunna identifieras och spåras i dokumentationen.

Vad innebär kraven om spårbarhet?

- Uppgifter i patientjournalen hur behandling genomförts och om den givit avsett resultat
- Uppgifter i patientjournalen om fortlöpande uppföljning av vårdprocessen, särskilt rörande kroniskt sjuka, långtidssjuka patienter med flera olika sjukdomar, vård i livets slutskede etc.
- Uppgifter i lokala vårdprogram och vårdplaner, PM samt checklistor om ansvar, mål, riktlinjer, rutiner, mätpunkter och mått samt behandlingsprocesser
- Dokumenterade och väl kända rutiner och metoder för åtgärder.